

Od poválečné krize ke konjunktūře

Hospodářský vývoj ve 20. letech

Obsah přednášky

- Versailleská smlouva a její důsledky
- Německo po I. světové válce
- Typické rysy vývoje ve 20. letech

Versailleská smlouva (1919)

- Nejvýznamnější z pařížských smluv, dojednávala mírové podmínky s poraženým Německem
- Zde byla vnímána jako křivda a nespravedlnost – odpor vůči smlouvě využívaly extrémistické politické síly

Problémy Versailleského systému

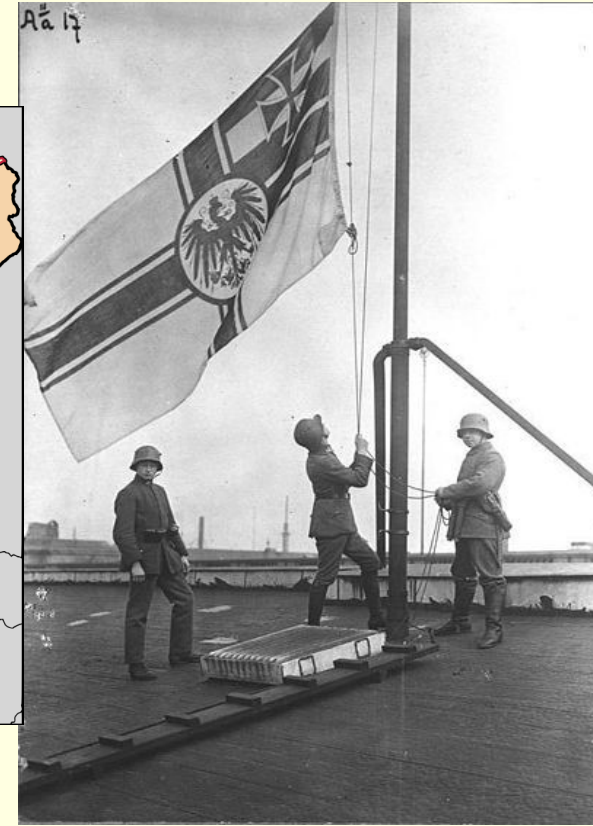
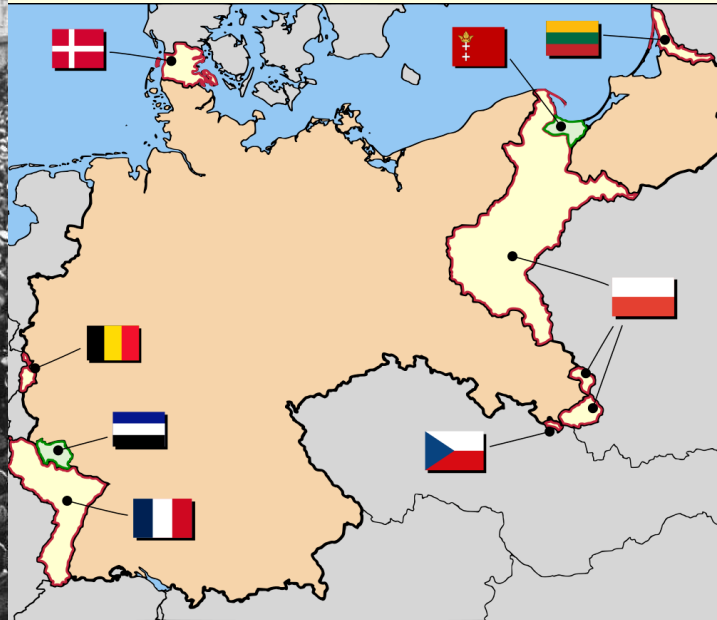
- Versailleskou smlouvu neratifikovaly Spojené státy
- Ve vztahu k poraženému Německu se střetávaly rozdílné představy vítězných velmocí

Sankce pro Německo

- Německo ztratilo kolonie a část území (Alsasko a Lotrinsko, část Pruska a Horního Slezska)
- Muselo omezit své loďstvo i armádu
- Muselo zastavit zbrojní výrobu
- Zvláštním trestem mělo být placení reparací (ve výši 132 mld. marek)

Německo - Výmarská republika

Poválečná krize

- Těžkosti po válce působil pokles produkce, nedostatek kapitálu a nutnost přechodu na mírovou výrobu
- Na začátku 20. let výrobní podniky v řadě zemí postihly odbytové problémy, které byly prohlubovány sníženou koupěschopností obyvatelstva

Krise v Německu - zhroutení německé marky (1923)

- V důsledku masivního vydávání peněz nastala hyperinflace
- Situaci zhoršila francouzská okupace Porúří jako reakce na neplnění německých závazků

Hyperinflace v Německu

Vývoj kurzu německé marky

	1914	1919	1922	1923 (1)	1923 (8)	1923 (11)
1 dolar	4,2 M	14 M	191,8 M	18 200 M	4,6 mil M	4,2 bil M

Řešení hyperinflace

- Zavedení tzv. rentové marky, která byla kryta zlatými obligacemi, pozemkovým vlastnictvím státu a dodatečnou garancí německých bank
- V létě roku 1924 byla obnovena zlatem krytá říšská marka

Zrod nacismu

- Brzy po válce je založena Nacionálně socialistická dělnická strana (NSDAP) později pod Hitlerovým vedením
- V roce 1923 se nacisté v Mnichově pokusili neúspěšně o puč

Druhá polovina 20. let

Francouzsko-německé sblížení

Zasloužili se o ně především ministři zahraničí **Briand** a **Stressemann**

Výsledkem jejich aktivit byla **locarnská smlouva** – jejím výsledkem bylo garantování západních hranic Německa

Jednání o reparacích

- V roce 1924 byl přijat tzv. **Dawesův plán** nazvaný podle amerického bankéře. Plán upravoval výši ročních splátek a stanovoval způsob jejich splácení v návaznosti na plánovaný růst výkonnosti německé ekonomiky. Zahrnoval také mezinárodní půjčku
- V roce 1929 byl schválen tzv. **Youngův plán**, podle něhož byla snížena výše reparací a prodloužena doba jejich splácení

Snahy o evropskou integraci

- Už v druhé polovině 20. let Briand začal připravovat vlastní plány sjednocení Evropy
- Plán byl v roce 1929 představen na půdě Společnosti národů
- V důsledku změněných mezinárodních poměrů nebyl realizován

Konjunktura

- V letech 1924-1929 zažila většina vyspělých zemí opětovný hospodářský vzestup.

Hlavní rysy byly:

- Stabilizace měny
- Technologický rozvoj
- Růst průmyslové výroby
- Zlepšení životní úrovně

Typické tendence čs. ekonomiky ve 20. letech

- V ekonomice rostl podíl zahraničního kapitálu
- Průmyslovou výrobu charakterizovala převaha lehkého průmyslu
- Typickým trendem se stala postupující monopolizace

Shrnutí

- V roce 1923 v Německu vypukla hyperinflace, v jejímž důsledku došlo téměř ke zhroucení německé měny.
- I díky mezinárodní pomoci se podařilo do jisté míry ozdravit německé hospodářství. Dawesův a Youngův plán upravily výši válečných reparací i způsob jejich splácení.
- Léta 1924-1929 byla ve znamení hospodářské konjunktury. Po překonání důsledků války se také díky masovému rozšíření výtobytků průmyslové revoluce podařilo znovu oživit evropské hospodářství.